СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ»

Галузь знань			07 «Управління і адміністрування»		**Освітній рівень**	бакалавр	
Спеціальність			073 «Менеджмент»		**Семестр**	3	
Освітньо-професійна програма			«Менеджмент»		**Тип дисципліни**	Вибіркова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	3	90	18	-	36	-	36

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	
Освітні компоненти для яких є базовою	
Мета курсу:	формувати та розвивати у студентів загальні і спеціальні компетентності у сфері менеджменту, які є необхідними для вирішення завдань щодо застосування сучасного інструментарію управління конкурентоспроможністю підприємства.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	**Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції**
	ПП 1. Здатність визначати та описувати характеристики компетентності організації. **ПП2.** Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. **ПП5.** Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. **ПП7.** Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. **ПП8.** Здатність планувати діяльність організації та управляти часом. **ПП10.** Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.
ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
ПРН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Тиждень семестру	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ			
Тема 1. Основи теорії конкуренції. ***Знати***: теоретичні основи поняття «конкуренція» з урахуванням трансформації економічних концепцій, фактори, що впливають на формування конкуренції в сучасних умовах відповідно до функцій та форм; ***Вміти***: застосовувати теоретичні знання з економічних концепцій конкуренції щодо формування на ринку великої кількості виробників будь-яких конкурентних продуктів (послуг) з урахуванням функцій, форм та засобів цінової і нецінової конкуренції. ***Формування компетенцій:*** ПП1,, ПП2. ***Результати навчання:*** ПРН 3, ПРН 8, ПРН 16. ***Рекомендовані джерела:*** 1, 2,3.	Лекція 1	1	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів.
	Практичне заняття 1-2	1	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційних завдань, які ілюструють проблеми конкуренції в цілому та на конкретних прикладах відповідно до форм та функцій.
Тема 2. Державне регулювання конкуренції. ***Знати***: правові засади та інструменти державного регулювання конкуренції, задачі та функції Антимонопольного комітету України відповідно до сфер його регулювання; ***Вміти***: використовувати нормативно-правову базу та інструменти державного регулювання конкуренції в Україні відповідно до цілей, пріоритетів, принципів, завдань, механізмів і критеріїв реалізації, організації виконання, відповідальності її суб'єктів господарювання. ***Формування компетенцій:*** ПП1, ПП2. ***Результати навчання:*** ПРН 2, ПРН 8, ПРН 16. ***Рекомендовані джерела:*** 1,2,3.	Лекція 2	2	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 3-4	2	Усне опитування, тестування, тематична дискусія, кейси, які ілюструють проблеми державного регулювання конкуренції, вирішення практичних ситуацій.
Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства та конкурентні переваги. ***Знати***: базові основи формування змісту понять «конкурентоспроможність підприємства» й «конкурентні переваги», принципи управління конкурентоспроможністю підприємства у стратегічній перспективі та рівень компетентності підприємства за основними параметрами з урахуванням професійних компетенцій персоналу; ***Вміти***: досліджувати та аналізувати змістовні характеристики поняття «конкурентоспроможність підприємства» й «конкурентні переваги», застосовувати теоретичні з питань управління конкурентоспроможністю підприємства у довгостроковій перспективі та його перевагами відповідно	Лекція 3	3	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів.
	Практичне заняття 5-6	3	Усне опитування, навчальна дискусія, тестування, обговорення ситуаційних завдань щодо вирішення проблем конкурентоспроможності підприємств та прийняття ефективних управлінських рішень.
	Практичне		Усне опитування, доповідь з презентацією за тематикою

до класифікаційних ознак, набору компетенцій працівників підприємства у структурі інтелектуального капіталу. ***Формування компетенцій:*** ПП1, ПП2, ПП5, ПП8, ПП10. ***Результати навчання:*** ПРН 3, ПРН 5, ПРН 8, ПРН 10, ПРН 16. ***Рекомендовані джерела:*** 1-10.	заняття 7		самостійного вивчення дисципліни. Проведення модульного контролю №1 «Теоретичні аспекти конкурентоспроможності».
Тема 1. **Основи теорії конкуренції.** Тема 2. **Державне регулювання конкуренції.** Тема 3. **Конкурентоспроможність та конкурентні переваги.**	Самостійна робота	1-3	1. Короткий опис етапів трансформації економічних концепцій конкуренції. 2. Характеристика функцій, форм та видів економічної конкуренції. 3. Інструменти державного регулювання конкуренції в Україні. 4. Антимонопольне регулювання конкуренції в Україні. 5. Сутність поняття «конкурентоспроможність підприємства» та рівень його компетентності за основними параметрами. 6. Базові принципи управління конкурентоспроможністю підприємства. 7. Особливості формування економічної категорії «стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства». 8. Змістовні характеристики поняття «конкурентні переваги підприємства» та шляхи їх досягнення за видовими ознаками. 9. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг. 10. Розвиток персоналу як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства. 11. Принципи формування набору компетенцій працівників підприємства в структурі інтелектуального капіталу.
Розділ 2. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА			
Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства. ***Знати***: підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства, системи методів діагностики конкурентного середовища підприємства і його продукції з урахуванням теорій життєвого циклу підприємства; ***Вміти***: використовувати теоретичні знання для проведення діагностики конкурентного середовища підприємства та його продукції з урахуванням концепцій життєвого циклу підприємства, формувати рекомендації щодо підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства та якості його продукції.	Лекція 4	4	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів

Формування компетенцій: ГП1, ГП2, ГП 7., ГП 10. ***Результати навчання:*** ПРН 3, ПРН 5, ПРН 8, ПРН 16. ***Рекомендовані джерела:*** 1-10.	Практичне заняття 8-10	4	Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційних завдань, проведення аналізу та оцінки конкурентоспроможності підприємства на конкретних прикладах відповідно до методів діагностики конкурентного середовища.
Тема 5. Управління конкурентоспроможністю підприємства. ***Знати***: принципи формування механізму управління конкурентоспроможністю підприємства за концептуальними положеннями сучасної економічної та управлінської теорії, методи та інструменти підвищення конкурентних можливостей підприємства; ***Вміти***: формувати механізм управління конкурентоспроможністю підприємства враховуючи підходи антикризового та ціннісно-компетентнісного управління, розробляти заходи щодо підвищення конкурентних можливостей підприємства відповідно до сукупності організаційно-управлінських та економічних методів й інструментів. ***Формування компетенцій:*** ГП1, ГП 5, ГП7, ГП8, ГП10.. ***Результати навчання:*** ПРН 3, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14, ПРН 16. ***Рекомендовані джерела:*** 1-10.	Лекція 5	5	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 11-12	5	Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційних завдань щодо формування механізму управління конкурентоспроможністю підприємства на конкретних прикладах відповідно до галузевих особливостей.
	Практичне заняття 13-14	5	
Тема 6. Конкурентні стратегії підприємства. ***Знати:*** принципи розробки конкурентних стратегій за видовими ознаками, інструментарій формування стратегій забезпечення конкурентоспроможності підприємства; ***Вміти***: обирати та проводити реалізацію стратегій конкурентної поведінки підприємства, визначати стратегічні позиції підприємства на ринку відносно його конкурентів. ***Формування компетенцій:*** ГП2, ГП 5, ГП7, ГП10.. ***Результати навчання:*** ПРН 3, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14, ПРН 16. ***Рекомендовані джерела:*** 1-10.	Лекція 6	6	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 15-16	6	Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційних завдань щодо розробки конкурентних стратегій
	Практичне заняття 17-18	9	Усне опитування, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни. Проведення модульного контролю №2 «Управління конкурентоспроможністю підприємства»
Тема 4. **Діагностика конкурентоспроможності підприємства.** Тема 5. **Управління конкурентоспроможністю підприємства.** Тема 6. **Конкурентні стратегії підприємства.**	Самостійна робота	4-6	1. Підходи та методи діагностики конкурентного середовища підприємства. 2. Зміст концепції «Збалансована система показників» та її показники за критеріями вибору стратегії. 3. Алгоритм побудови та використання збалансованої системи показників в діяльності підприємства. 4. Модель стратегічних карт Мейсела та її показники за критеріями вибору у стратегічній перспективі. 5. Теоретичні аспекти метода «Піраміда ефективності» та його показники за критеріями стратегічного вибору.

			6. Змістовні характеристики методу управління за цілями «Management by Objectives» та його показники. 7. Сутність методу «Бережливе виробництво (lean production) та його показники за критеріями стратегічного вибору. 8. Класифікація моделей життєвого циклу підприємства. 9. Структурний аналізу діяльності конкурентів підприємства. 10. Системно-процесний підхід управління конкурентоспроможністю підприємства. 11. Етапи формування механізму управління конкурентоспроможністю підприємства. 12. Види конкурентних стратегій підприємства. 13. Модель розвитку стратегічного потенціалу підприємства. 14. Взаємозв'язок характеристик інтелектуального капіталу і стратегічної ефективності підприємства.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕНН ДИСЦИПЛІНИ

- Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: Googledocs, Googleanalytics, GoogleTrends - проведення та оцінка маркетингових досліджень; HohliBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних
- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
- Система дистанційного навчання і контролю Moodle –http://dl.dut.edu.ua

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Цибульська Е. І. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. – Харків: Вид-во НУА, 2018. – 320 с.
2. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С., Федорченко Н.В., Гелич А.О., П'ятницький Д.В. За заг. ред. д-р. екон. наук., проф. Г.Т. П'ятницької. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. — 700 с.
3. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. – Одеса, Атлант, 2017. – 514 с.
4. Лупак Р. Л. Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. – Львів : Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с.
5. Бабій О.М., Малишко В.С., Пудичева Г.О. Управління вартістю підприємства: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2016. – 207с.
6. Євтушенко Н.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. - Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 142 с.
7. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с.
8. Романюк Л.М. Конкурентоспроможність підприємства: Посібник до вивчення дисципліни 8.03050401 – Кіровоград: КНТУ – 2014 – 152 с.
9. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства. – Київ: Знання, 2012. – 276 с.
10. Потенціал підприємства: формування та використання : підруч. / Н.В.Касьянова, Д. В. Солоха, В. В. Морева та ін. – Харьків: Цифрова типографія, 2012. – 257 с.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	***Робота на лекціях,*** *у т.ч.:*	
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 0,5 бал.
	• участь у експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь 0,25 бал.
	Робота на практичних заняттях*, у т.ч.:*	
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 0,5 бал.
	• доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожну презентацію максимум 10 бал.
	• усне опитування, тестування, рішення практичних задач	за кожну правильну відповідь 0,5 бал.
	• участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання	за кожну правильну відповідь 2 бал.
	• участь у діловій грі	за кожну участь 2 бал.
РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)	Модульний контроль № 1«Теоретичні аспекти конкурентоспроможності»	максимальна оцінка – 25 балів
	Модульний контроль № 2«Управління конкурентоспроможністю підприємства»	максимальна оцінка – 25 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Згідно рішення кафедри
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ***Іспит***	Метою іспиту є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Іспит проходить у письмовій формі (тестування та завдання).	Критерії оцінювання зазначено у таблиці

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /*запис в екзаменаційній відомості*
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об 'єктів діяльності фахівця на основі набутих з дано та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	**Високий** Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивчені питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (A)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналізможливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	**Достатній** Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивчені дисципліни	Добре / Зараховано (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях або розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	**Достатній** Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	**Середній** Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних або розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній** Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	**Низький** Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивчені дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) *В заліковку книжку не проставляється*
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	**Незадовільний** Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) *В заліковку книжку не проставляється*